



Интерпункција у сложеној реченици



ПРАВОПИСНИ ЗНАЦИ

су тачка, две тачке, неколико тачака, црта, цртица, заграда, апостроф, знак једнакости, знак порекла, акценатски знаци и генитивни знак. Они се употребљавају уз поједине речи.

ИНТЕРПУНКЦИЈСКИ ЗНАЦИ су реченични знаци. То су: тачка, зпета, тачка са запетом, две тачке, наводници, упитник, узвичник, заграда и црта.

У сложеној реченици интерпункцијски знаци имају веома важну улогу.

ЗАПЕТА [,]

Запетом се одвајају:

- ◆ просте реченице у сложеној које нису повезане везницима

Савлада груштво и њега, савлада ја раги уледа свога.

- ◆ супротни односи у сложеној реченици

Али јласно не рече ништа, већ с неким чуђењем на лицу гледаше свога груга.

- ◆ искључни односи у сложеној реченици

Цело груштво је дочекало књиу с нејодовањем, само један човек није.

- ◆ закључни односи у сложеној реченици

Чинovníк се искомпромитовао збирком јесама, значи морао је да добије ошказ.

- ◆ реченице у инверзији (када је зависна реченица испред независне)

Када је груштво било у најслађем сну, разбуди ја један млади комозићор свирањем својих нових комозиција.

- ◆ уметнуте реченице

Коме јод дође до руку, одмах најрави лице кисело, јрешири листове, на два-три места и јройија листове, као да гледа квалићет хартије, одјурне књиу од себе као какву најодврати-нију ствар на свешу...

ТАЧКА СА ЗАПЕТОМ [;]

Овај интерпункцијски знак је слабији од тачке, а изразитији од запете. Тачка са запетом се ставља:

- ◆ између реченица које су тешње повезане и у оквиру сложене се међусобно допуњују и истичу

Боже сачувај; ваљда сам њао на њеме.

Што је најнесрећније, њесме је њосветио својој вереници, мислећи да је њиме обрадује; али је сиротиња девојка, местео радости, много ѡройашила и ѡройлакала, јер ни њу није јавно мњење ѡошњедело.

ДВЕ ТАЧКЕ [:]

Овај знак ћеш видети испред реченице којом се објашњава претходна реченица.

Нико је није читао, ниши је хтео читати: али коме тог дође до руку, одмах најрави лице кисело, ѡрешири листове, на два-три места и ѡройиња листове, као да ѡледа квалишети хартије, одгурне књиу од себе као какву најодвратињу ствар на свету, окрене с ѡрезрењем ѡлаву на друу страну и изговори јетко.

Толики људи ѡаметнији од њета, ѡа се не најравише научници, а он да се нађе: срећа у кућу!

УПИТНИК [?]

Иза независних упитних реченица

Јеси ли читао?

УЗВИЧНИК [!]

Узвичник се ставља иза узвичних реченица:

То код нас не може да буде!

- ◆ Неке реченице су по смислу и упитне и узвичне, па их обележавамо упитником и узвичником:

Како ја није срамота!?

ЦРТА [-]

Црта се ставља испред реченица којима истичемо нешто неочекивано:

Толики људи ѡаметнији од њета – ѡа се не најравише научници.

ЗАГРАДА ()

Заградом се у реченици одваја оно што се додаје као накнадно објашњење:

Ојети нико, разуме се, не хтеде читати стисе младој научника, а сваки са дубоким, чак искреним убеђењем доказиваше да Бекић (шако се звао научник, кад се ѡреведе на српски) не зна ништа.